

≡ **de Architect**

Renée Gailhoustet, de koningin van de Franse sociale woningbouw

Elise Zoetmulder | Gepubliceerd:
08 jun. 2022 | Gewijzigd: 07 mrt.
2024

Ze is voor velen onbekend, Renée Gailhoustet, en dat is onterecht! Ze is een vrouwelijke pionier die bekend staat om haar sociale huisvestingprojecten in de

de Architect – Thema: Architectuur

Ontvang eens per vier weken achtergronden, inspiratie en verdieping op het gebied van architectuur.

info@zoetmulder.eu

Schrijf je in!

omgeving van Parijs. Op 31 mei 2022 kreeg haar oeuvre de erkenning die ze verdient. Ze won, op 92-jarige leeftijd, de prestigieuze Royal Academy Architecture Prize. Deze architectuurprijs eert haar ondergewaardeerde bijdrage aan de architectuur. Hoogtijd om Gailhoustet's bouwfilosofie te (her)ontdekken!

Ben je niet info@zoetmulder.eu?

[log hier uit](#)

 Geef cadeau

Delen

Renée Gailhoustet (1929) was actief als architect en stedenbouwkundige in de jaren 70, 80 en 90. In dit post-Corbusiaanse Frankrijk wist ze op activistische wijze bijzondere sociale architectuur- en stedenbouwprojecten te realiseren waar de verbinding tussen mensen centraal staat. Ze heeft meer dan 2000 woningen op haar palmares staan. De bekendste is de Parijse wijk Ivry-sur-Seine waar hybride woongebouwen als groene rotsen de stad in lijken te groeien.

Filosofische architectuur

Geboren in Algerije, verhuisde Gailhoustet naar Parijs om initieel filosofie te studeren in 1947 maar uiteindelijk koos ze voor een studie architectuur aan École des Beaux-Arts. Ze geloofde in het idee dat architectonische ontwerpen meerdere lagen van de samenleving kunnen samenbrengen. Tijdens haar studietijd werd ze lid van Franse communistische partij. Hier sprak waar ze zich uit tegen grote bouwprojecten, die door private ontwikkelaars door heel Frankrijk werden

gebouwd. Deze sociaal-activistische toon vertaalde ze feilloos in haar gebouwde oeuvre.

Elise Zoetmulder in Cité Spinoza, een onderdeel van het masterplan van Ivry-sur-Seine. Beeld Elise Zoetmulder

Het masterplan Ivry-sur-Seine

Direct na het afstuderen startte ze haar eerste grote project: de renovatie van de wijk Ivry-sur-Seine. Tijdens deze langlopende opgave (1968-1982) ontloopte Gailhoustet zich als architect. Zo werkte ze met split-levels, patio's, diverse appartementsgroottes en geïntegreerde groenplekken. Een woonblok moest volgens haar een diversiteit aan woningtypologieën samenbrengen. Er moest plek zijn voor gezinnen, senioren en singles. En ruimtelijke ontmoetingsplekken stonden centraal. Iedereen moet zich de plek kunnen toe-eigenen. Ze was hiermee haar tijd ver vooruit!

Tijdens een bezoek bij Cité Spinoza (1966-1973), een wooncomplex dat deel uitmaakt van het masterplan voor Ivry-sur-Seine, viel me op hoe de plint multifunctioneel gebruikt werd. De cirkelvormige betonnen openingen werden dankbaar ingezet als voetbaldoel door een groep jongens. Op de blokken om de hoek zaten senioren de spelende kinderen te bekijken en werden alle passanten gedag gewuifd. Het prachtige buitenentree fungeert als stedelijk interieur. De ruimtes die Gailhoustet schiep dicteren niet, maar bieden ruimte. 'Het plezier van wonen als een culture handeling', aldus de architect.

Cité Spinoza. Beeld Elise Zoetmulder

De orthogonale structuur van haar stedenbouw verandert wanneer Jean Reanaudie in 1968 in haar team komt. Samen werken ze aan groene rotsvormige bouwvolumes die stedenbouw en architectuur samenbrengen. Deze nieuwe reeks projecten overstijgt in complexiteit en vrijheid de gebouwen van Nederlandse structuralisten als Herman Hertzberger en Aldo van Eyck.

Het woongebouw Le Liégat (1981) gelegen aan Place Voltaire is een goed voorbeeld. Het gebouw is op straatniveau te voet of op de fiets doorwaadbaar. Kleine groene patio's met sociale functies verbinden de diverse entrees op de begane grond. Op de verdiepingen ontstaan riante groene terrassen verbonden aan de woningen.

Het viel me op hoe groen en gemoedelijk de sfeer is. Vanuit de verdieping zag ik bewoners met bezoekers op de straat praten en in een patio verderop was een schilderles aan de gang. De plattegronden zien er, zelfs voor mij als praktiserend architect, soms wat complex uit, terwijl in het echt de doorloop verrassend intuïtief aanvoelt. Het project beviel Gailhoustet zodanig goed dat ze er zelf is gaan wonen.

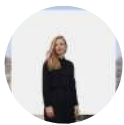
Le Liégat en Voltaire, beiden vormen onderdeel van het masterplan van Ivry-sur-Seine. Beeld Elise Zoetmulder

Geleerde lessen

De bouwlessen van Gailhoustet vormen voor mij een onuitputtelijke inspiratiebron. Hoe ze ruimte creëerde voor de schoonheid van het onverwachte, vind ik

bewonderenswaardig. De publieke ruimte in haar gebouwen is niet strikt geprogrammeerd. Wat ze doet is van sociale woningbouw een werkwoord maken: sociaal wonen.

In een tijd waar we in Nederland vaak vroeg in het ontwerptraject ons laten leiden door harde technische eisen, is het belangrijk ruimte te laten voor de zachte kanten. We zouden net als Gailhoustet ruimte moeten laten voor het sociale, het intuïtieve en het onverwachte niet uitsluiten. Haar werk is een inspiratiebron om de huidige wooncrisis integraler en minder rigide aan te pakken.

Elise Zoetmulder

